

Erzsébetváros és vidéke.

Társadalmi, közművelődési, közigazgatási és közgazdasági hetilap.

Előfizetési árak: Egész évre 6 K, félévre 3 K, negyedévre 1 K 50 f, egyes szám 12 f. Hivatalos hirdetések díja: 100 szó után 4 K, minden megkezdett további 100 szó után 1 K 50 f. Nyilttéri közlemények soronként 30 f. Egyéb hirdetések díjai a kiadóhivatalban tudhatók meg.

Megjelenik
minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőség címére küldendők.
Kéziratokat nem adunk vissza.
Névtelenül beküldött cikkeket lapunkban nem közölhetünk.

A farsangi multságokról.

A régi időkben az év minden szakának megvoltak azon napjai, melyeken lehetett mulatni, vigadni; de meghatározták az egyház törvényei azon időt is, melyben zajos multságokat egyáltalán nem szabadott tartani. A nép között még mai napig is, bár nem mindenütt, de igen sok helyen látjuk e régi jó szokás fentartását. Ellenben a műveltebb osztály körében sajnos tapasztaljuk, hogy nincs advent, nincs böjt, szóval nincs tiltott idő; kinek mikor tetszik, akkor táncol. A mai művelt társadalom a multságok jegyében született s tán ennek lehet tulajdonítani az általános szegénységet. Igen, hisz régebben megvolt az ideje úgy a multságnak, mint a munkának. Dolgoztak az emberek, hogy mulathassanak; mulattak, hogy annál jobb kedvvel dolgozhassanak. Távol van tőlünk, a mai művelt társadalom vissza fejlesztésének még a gondolata is, mert a haladás emberei lévén, rólunk ezt feltételezni nem szabad; de valljuk be őszintén, hogy ma az emberek legtöbbször a jótékonyosság leple alatt, — amiből a jótékony cél vajmi kevés hasznot lát, a pazarlásig fokozódó díszítés és előre nem látható kiadások miatt, — annyiszor és úgy agyon táncol-

ják magukat, hogy nemcsak pénzes tárcájuk soványodik le, hanem ők maguk is, elveszítvén munkakedvüket és igen sokszor egészségüket.

A mióta társadalmi életünk ily vég nélküli farsanggá nőtte ki magát, azóta a valódi farsang sokat veszített jelentőségéből. Hanem azért Karnevál herceg nem adja fel a jogait, mert amint látjuk városunkban is negyvenkét napra terjedő uralmát az 1904. évtől megköveteli. Ő nem elégszik meg apró zsúrokkal, mert neki világra szóló dinum-dánum a hazája. Mi pedig azon jelszót követve: „Add meg a királynak mi a királyé, a hazának, mi a hazáé”, Karnevál ő hercegségének is hajlandók vagyunk megadni, ami az övé. Tehát negyvenkét napra át táncolunk!

Jól van, ha már ennek így kell történnie, megteesszük, hisz „könnyű Katót táncra vinni, ha neki is kedve van”; de tegyük úgy, hogy a jótékony cél, melynek előmozdítására táncolunk nyerjen vele, de a mi anyagi helyzetünk, testi egészségünk ne vallja kárát.

A mai farsangi multságoknak különösen két olyan fattyu hajtása van, melyek a család jólétére érzékeny következményekkel nehezdednek; egyik a szertelenségig menő fényűzés, a másik pedig a

testi épség illetőleg az egészség rongálás. Mindkettő sok szomorúságot okozott már eddig is a családok apáknak, pedig ezeken egy kis jóakarattal lehetne segíteni. A nagymérvű fényűzés betegségéből úgy lehetne kigyógyítani a társadalmat, ha a magasabb rangúak egy szép napon elhatároznák, hogy ők minden nyilvános összejövetelnél, multságoknál, izlésesen készített csinos, de egyszerű és nem drága ruhában jelennek meg. Ezt látva a szerényebb anyagi helyzetben élő család, önkénytelenül követné a jó példát s meglenne az óhajtott eredmény t. i. a családapának nem kerülne minden multság két-háromszáz koronájába, meg aztán a jótékony célú társadalmi intézmények, melyek javára az ily multságok rendeztetnek, előnyösen gyarapodnának, mert mindenki igyekeznék tehetségéhez mérten a jótékony cél előmozdításához hozzájárulni. Szóval a nyilvános multságok a mainál népesebbek lennének s mégis a társadalom zömének anyagi romlását nem okoznák.

A másik szomorú következménye a farsangi multságoknak az ezeken szerzett s nem egyszer halállal végződő betegség. Igen sok esetet tudnánk felsorolni, hol a farsangi multságok szomorú gyászt okoztak. Ez ellen csak úgy védekezhetünk, hogy

TÁRCA.

A nász éj.

Írta: Zsögön Zoltán.

A serlegek ezrei csengjenek össze
És zengjen a dal s bele sirjon a húr!
Lelkét ki-kí isteni lébe fűrössze
És ossza a csókot a lány szilajúl...
Bachusra! ma rendkívül izlik e löre!
Hát tölts a kupába te, barna syrén.
Úgy! . . . Szép bajadérok, előre, előre! . . .
S te, bűgva ölembe repülj, gilicém.

A ház ura s szép neje — nincsenek itten?
Lucretia sem vala szemre különb;
Lennék is a Sextus utóda, biz' isten!
S halld, Brútus, ezért ma a férj se dühöng.
S míg tombol a kéj ragyogó palotába
A büszke Valér lakodalma után
S míg zúz, tör a férfi, ha bírja a lába,

Vagy ül — kimerülve —, de szörnyű bután
S felfortyan az undor a nők ajakán is;
Addiglan a hajnal az égre terül;
Szemérmesen áll meg e porta falán is
S elsápad az arca, ha visszarepül.
Cecília nézi, de nem veszi észre;
Oh, kínos ez éjjele, könybe' viraszt;
Nászágya darázsfi pokolbeli fészke
És — jaj! — ma nem ad neki köny se vigaszt.
Szobrok diszesítik az éjjeli termet:
Így Amor, a roszt fia s gyöngye Psyché:
(Egymást lesi nyíllal a két kicsi gyermek);
S az isteni kelleme Aphrodité.
De ott a kereszt is; az ágya felett áll
S Cecília esdve csak arra tekint:
„Oh, Jézusom, édes, imám te feléd száll,
Föld s ég örök Istene, lásd meg e kint!

Szűz, tiszta szivem s csupa csak neked élek,
Meggzagatom érted, imé, a ruhám
És vágylak epedve, könyezve ma téged,
Mint gyermek anyát csunya álmom után.
Véresre verem magam és ütöm arcom
S föltépem a mellnek e gyöngye havát!
— Meggyőzi a lélek a testet e harcban —
S tisztán adom a szivemet neked át!”

És erre az ifju Valér benyit épen:
„Cecília, szívedet óh, nekem add!
Úgy nem fog imádni ma senki se', szépem,
Mint én; megölelnem e vállat óh, hagyd.”
„Nem, nem; eredj! Így ne beszélj soha nekem.
Menj! Jézusom őriz, övé vagyok én!”
„Eh! Mit nekem Jézusod?! Éget a vérem!
Tárd kebled! Az istened én vagyok, én!”

És fogja . . . de lám, tova nyílik a kárpit
És ott jön a Jézus s egy angyal elül;
— Megrázna a fényben e szent csuda bárkit —
Borzadva Valér oda hátra terül,
Cecília úgy hiszi, lángol a párna
És vége van. . . Szótalan nézi az Úr,
Hogy vérzik a szűznek a keble zihálva
S egy liljomot épen imé, odaszúr.
És távoli orgonaszó odahallik
S Cecília ébred a méla zenén;
Ismét ajakán amaz éneke hangzik:
„Oh, Jézusom őriz, övé vagyok én!”

mintegy bele neveljük gyermekeinkbe az elővigyázatot, óvatosságot s óvjuk őket a vigyázatlanságtól, meghülestől és nem engedjük, hogy a szó szoros értelmében agyon táncolják magukat. Itt a mamáknak kell szigorú felügyeletet gyakorolniuk, mihez okvetlenül megkivántatik a fiatal emberek kellő tapintatossága.

Csak így lesznek farsangi multságaink látogatottak, kedvesek és minden szomorú következményektől mentesek.

Vajha mihamarább bekövetkeznék!

S.

Az erzsébetvárosi Kaszinó multjából.

(Folytatása és vége.)

Az erzsébetvárosi polgári Casinó alapszabályai.

X. Tárgyai a közgyűlésnek.

- Az igazgató választmány által megvizsgált számok felülvizsgálása, s elintézése.
- minden év vége felé december hó elején az elnök, jegyző, gazda-pénztárnok s a választmányi tagok újbóli megválasztása.
- a jövő évi költségvetés megállítása, s az év díj megszabása, a hátralék kimutatása, s netaláni felhajtása feletti intézkedés.
- egy-egy indítványok, panaszok, sérelmek, előterjesztések feletti intézkedés, melyeket azonban, ha 10 tag a választmányhoz utasít, elébb ottantárgyalandók.
- a házi s alapszabályoknak a körülmények szerinti módosítása megváltoztatása.
- az igazgató választmány felett állván a közgyűlés, minden megfélebbezett ügy itt tárgyalatik, a tett intézkedés vagy helyben hagyatik, vagy visszautasittatik.

A közgyűlésben már egyszer elhatározott tárgyat abban a gyűlésben új vitatás alá vonni nem lehet.

XI. Az igazgató választmány.

Az igazgató választmányt képezi a rendes közgyűlés által választott tisztviselők és választmányi tagok összege, melynek határozat képességére az elnökön kívül legalább felének jelenléte, határozat kimondhatásra a megjelentek általános többsége szükségeltetik.

Tárgyai a választmányi gyűlésnek általánosan a polgári Casinó minden felmerülhető folyó, úgy a közgyűlés által hozzá utasított ügyeit elintézni, továbbá korszerű javallatok előterjesztése. — Költségvetést, bevételt, kiadást, számadást, vagyoni leltárt, hátralékot, s a t. illetőleg, továbbá a könyvtár évenkénti és havi részvények lotteria — műkedvelői előadások, s rendkívüli adományok által fenntartani, s azt az helyi viszonyokhoz mérten, külön könyvtárnok által gyarapítani, s ezt számoltatni.

Az igazgatóválasztmány rendes gyűlést minden hó 1-ső vasárnapján tart, rendkívülit a hányszor szükségeltetik, mindenkor az elnök által szabályszerűen egybehivatván.

XII. Tisztviselők.

1. Az elnök, ki a polgári Casinót mint testületet képviseli, a közgyűlést, s igazgatóválasztmányt szabályszerűen összehívja, vezeti, vagy indokolt akadályoztatása esetén magát saját felelősségére a legkorosabb választmányi tag által helyettesíti, szavazat egyenlőség esetén döntő szavazattal bír.

2. Az alap- s házszabályok szigorú megtartása felett őrködik, s azok ellen vétőket figyelmezteti.

3. A közgyűlés és választmány határozatainak tényleges végrehajtója.

4. A polgári Casinó vagyonát közvetve és közvetlenül felügyeli, minden gyűlésileg kimondott összeget utalványoz, gyűléseken kívül utólagos jóváhagyás reményében csak 10 fig.

5. A pénztárnoknál időnként váratlanul két választmányi tag jelenlétében vizsgálatot tart.

XIII.

A jegyző a köz- és választmányi gyűlések jegyzőkönyveit pontosan vezeti, a szükséges megrendeléseket, fogalmazványokat, értesítéseket végzi, a polgári Casinó tagjainak számát, névsorát nyilván tartja, s az irattárt őrzí.

XIV.

A gazda a polgári Casinónak leltárilag átvett vagyonára felügyel, arról felel, s azt hasonlólag leltár mellett adja vissza.

Tiszti köréhez tartozik a polgári Casinó háztartási czikkeiről, rendes szolga általi fűtéséről, tisztán tartásáról, s minden szükségelt szerekéről, butorról gondoskodni, és a választmány által meghatározott hírlapokat kellő időben az elnökkel egyetértőleg megrendelni.

Minden új szerzemény a leltárba folytatólag felveendő.

A szolgálatszám felvételére, s ellenőrzése a tisztiköréhez tartozik.

A teke- vagy kártyajátékból befolyható rendkívüli jövedelmeket a szolgáltól a gazda veszi át, s 10 frtra felgyűlve a pénztárba szolgáltatja.

XV.

A pénztárnok

1. A polgári Casinó rendes és rendkívüli jövedelmeit ellen nyugta mellett beszedi, s azokról pontos számadást vezet.

2. Az elnök, illetőleg az igazgatóválasztmány utalványára a fizetéseket teljesíti.

3. Az igazgatóválasztmánynak minden 3-ik hó elején, a közgyűlésnek minden évi december hó elején a vagyon mérleget s a pénztár állását részletesen előterjeszti, s felszerelt számadását benyújtja.

4. Az elnök váratlanul időnként két választmányi tag jelenlétében vizsgálatot tarthatván, ennek pontos számadással tartozik.

XVI.

A könyvtár közvetlen felügyelete s vezetése alatt áll az igazgatóválasztmánynak, egy választott könyvtárnok által külön kezelteti ennek kebléi ügyeit, melyre külön szabályok léteznek.

Minden tisztviselő a keze alattiokról számolni köteles s arról felelős — míg foglalkozásáért a pénz alap hiánya miatt nem jutalmaztatik.

XVII.

A társulat feloszlását csak az összes tagoknak három negyede mondhatja ki, s akkor is ezen közvagon az helyi olvasó könyvtár tulajdonává válik, mely a leltár szerinti elárúsíthatás felett rendelkezendik.

Az Erzsébetvárosi polgári Casinó közgyűlésének 1869. évi december 19.-én tartott üléséből. 3156. szám.

Látta a Magyar Királyi Belügyminister.

Budán 1870. évi május hó 24.-én.

A Minister helyett:

(P. H.)

Z e j k K á r o l y,
államtitkár.

Törvénykezés.

(A kir. törvényszék munkafelosztása 1904. évre.)

I. Munkafelosztás a bírák között.

1. Kulin Imre ítélőtáblai bírói cím- és jelleggel felruházott törvényszéki bíró: előadó és eljáró bíró a tagosítási és úrbéri elkülönítési ügyek neki kiosztandó részében, — elintézi a már irattárba helyezett úrbéri természetű ügyekre

vonatkozóan érkező összes beadványokat, — előadó a zsellérbirtok megváltása iránti perekben s helyettesíti a 4. alatt megnevezett előadót. —

2. Graeser Dániel törvényszéki bíró: telekkönyvi egyes bíró, a vádtanács elnöke és tanácselnök a II-od foku büntető ügyekben.

3. Jeney Károly kir. törvényszéki bíró: előadó az összes házassági perekben és főtárgyalási elnök az első foku büntető perekben. —

4. Török Árpád kir. törvényszéki bíró: előadó az úrbéri magán perekben, az italmérsi kártalanítási és póttized kárpótlási ügyekben, — előadó és eljáró bíró a tagosítási és úrbéri elkülönítési ügyeknek neki kiosztandó részében és helyettesíti az I. alatt megnevezett előadót. —

5. Dr. Barla Gerő kir. törvényszéki bíró: kirendelt törvényszéki vizsgálóbíró, — előadó a közpolgári perekben az alperes nevének kezdőbetűje szerint A-tól H-ig bezárólag. —

6. Dr. Daniel István kir. törvényszéki bíró: előadó az első foku büntető ügyekben, kivéve azokat a teendőket, melyeknek elvégzése a B. ü. sz. 91 §-a értelmében az ítélet szerkesztésével megbízott bíró kötelessége, — a kiskorúság meghosszabbítása, az atyai hatalom gyakorlásának megszüntetése és a gondnokság alá helyezés iránti ügyekben, valamint az értékpapírok és okiratok megsemmisítése iránti ügyekben, anyakönyvi ügyekben, ügyvédek elleni panaszos ügyekben és az egyéb polgári peren kívüli ügyekben, —

7. Vertán Sándor kir. törvényszéki bíró: a polgári felebbezési tanács állandó előadója, állandó elnökhelyettese, előadó a vádtanács elé tartozó ügyekben és a törvényszéki vizsgálóbíró kirendelt állandó helyettese. —

8. Madaras Gábor kir. törvényszéki bíró: előadó a közpolgári perekben az alperes nevének kezdőbetűje szerint I-től Z-ig, előadó helyettes a polgári felebbezési ügyekben és előadó a II-od foku büntető ügyekben. —

9. Kusztrich János kir. törvényszéki albíró: előadó az összes váltó, kereskedelmi s csődügyekben és perekben. Csődbiztos és a telekkönyvi előadó állandó helyettese. —

II. Intézkedés a segédszemélyzet tagjainak foglalkoztatása iránt.

1. A pertárnoki teendőket a segédszemélyzet tagjai három havonként felváltva végzik. —

A pertárnok időnkinti kijelölése rövid úton történik.

2. Az ülésekben és tárgyalásokban való részvétel iránt külön történt intézkedés, az előadók melletti segédkezésre nézve pedig az előkészítő szolgálat igényei szerint esetről-esetre fog intézkedés tételni.

III. Munkafelosztás a kezelő-személyzet tagjai között.

1. Ince Pál telekkönyvvezető: a szorosán vett telekkönyvvezetői teendőket végzi, telekkönyv elintézési tervezeteket csak annyiban készít, a mennyiben egyéb teendőinek elvégzése után erre ideje marad. Vezeti a telekkönyv adatgyűjtő jegyzéket. —

2. Pál János irodaigazgató: az állásával járó teendőkon kívül vezeti a bírói letétnyilvántartási naplót a szolgáruha-átalányszámadást, a hozzá utalt adatgyűjtő jegyzékeket és kezeli a törvényszéki könyvtárt. —

3. Császár Géza irodatiszt: kezelő az elnöki irodában, vezeti a telekkönyvi átalakítási (dologi) és az utiátalányszámadásokat, valamint a hozzá utalt adatgyűjtő jegyzékeket. —

4. Symon Ferenc őrnök: polgári, büntető és fegyelmi irattárnok. —

5. Gottschling Rezső őrnök: polgári büntető és fegyelmi iktató. —

6. Bernáth Imre őrnök: kezelő a vizsgálóbírói irodában. —

7. Papp Márton irnok: telekkönyvi iktató és irattárnok. —

8. Hann Vilmos irnok: büntügyi és feyelmi kiadó s a polgári felebbezési tanácsi ügydarabok kiadója. —

9. Szabó József irnok: polgári kiadó és vezeti a cégjegyzékeket s kezeli a céglevéltárt. —

(Tárgyalások).

Az erzsébetvárosi kir. törvényszék polgári felebbezési tanácsánál a közelebbi napokban a következő szóbeli tárgyalások lesznek tartatva:

1904. január 26.

1. Roth Györgynek Medesan Gavrilla elleni 388 K és jár. iránti pere.

2. Ohzám Pálnénak Brantsch György elleni 124 K és jár. iránti pere.

3. Ehrmann szül. Rottmann Katalinak Frank Vilmos és t. elleni 840 K és jár. iránti pere.

1904. január 28.

1. Jeremiás Áron keresk. cégnek Kisküküllő vármegye és t. elleni 761 K és jár. iránti pere.

2. Fintok Mihaillának Bojtos György és t. elleni tulajdonjog megállapítás és jár. iránti pere.

3. Kisk. Gyerkó Ilonának André Mihály elleni atyaság megállapítás és jár. iránti pere.

HELYI HIREK.

Kinevezés. Felszegi Albert nyugalomba vonult irodatiszt helyébe az igazságügyminiszter Komlósy András igazságügyminiszteriumi segéd-tisztet irodatisztté nevezte ki a helybeli kir. törvényszékhez.

Áthelyezés. A m. kir. pénzügyminiszter Moldován Sándor erzsébetvárosi és Kriza Andor békéscsabai m. kir. adóhivatali tiszteket kölcsönösen áthelyezte.

Országos vásár. Erzsébetvárosban folyó hó 25-26-án lesz meg tartva a barom vásár s 27-én a kirakó vásár.

Az óvoda megnyitása. Az erzsébetvárosi állami óvodában a hivatalos szünidő f. hó 31-én lejár s így február 1-én az óvodában újból megkezdődik a foglalkozás a gyermekek és szülők örömeire.

Székely-Társaság. A helybeli Székely-Társaság f. hó 22-én este 8 órakor tartotta harmadik összejövetelét a kaszinó helyiségében, melyről lapunk jövő számában fogunk bővebben megemlékezni.

Diákbál. Az erzsébetvárosi áll. főgimnázium tanuló ifjúsága f. évi február 1-én hangverseny-nyel összekötött táncestélyt rendez a következő műsorral:

„1. Olasz ária — nyitány Nechwalskitól. Játszsa az ifjúsági zenekar. 2. Gedóvár asszonya — Kiss Józseftől, szavalja Lőrinczy Dénes VIII. o. t. 3. Farsangi magyar népdalegyveleg — Horváth Ákos dr.-tól. Éneklí a férfikar. 4. Desperát úr. Monológ. Előadja Lotspeich József VIII. o. t. 5. Il Trovatore — Verdítől, vonósnégyes. Játsszák: Apor István br. VIII. o. t. (I. heg.), Kovácsy Andor VIII. o. t. (II. heg.), Juhász Károly tanár (Viola), Melánkovits Ödön VII. o. t. (Violoncello).“

Jelmez estély. Az erzsébetvárosi kaszinó 1904. évi február hó 16-án a szokásos „bolond-estélyt“ megtartja. Mint értesülünk ezen estély jelmez-jellegű lesz, azonban a jelmez nem kötelező, de az úgy megjelenők különös elismerésben részesülnek.

Az orsz. m. vöröskereszt egyesület helybeli fiókja, mint örömmel értesülünk, a városunkban létesítendő kórház javára ez idei II-ik kedves mulatságát folyó évi február 13-án tartja meg az erzsébetvárosi takarékpénztár szálló dísztermében. —

Az előjelekből ítélve a rendezőség buzgalmit úgy erkölcsileg, mint anyagilag ez estélyen is fényes siker fogja koronázni. —

A megállapított kedélyes műsor elég biztositékot nyújt arra, hogy — a nemes cél iránti érdeklődés mellett — a résztvevők egy igazán kedves estély élvezetében gyönyörködhessezenek. —

Az estély sikerén dr. Wolff Bogdáné úrnő elnökléte alatt, dr. Antalfy Manóné, Gorove Lajosné, Gorove Jánosné, Istvánffy Miklósné, Soos Matild, Takács Nándorné, Vukovics Péterné és dr. Zakariás Simonné úrhölgyek, mint bizottsági tagok buzgólkodnak. —

Vizkereszt (Epiphánia) a gör. katolikusoknál. A gör. kath. egyház hívói folyó hó 19-én ünnepelték egyik legnagyobb ünnepeiket vizkereszt napját. A vizszentelési szertartást a templom előtt Szimu György gör. kath. esperes végezte fényes segédlettel. Az ünnepély fényét nagyban emelte a helybeli honvéd zászlóalj tisztí kara és egy díszszázadának megjelenése. A díszszázad a templom előtt volt felállítva és Benedek főhadnagy vezénylete mellett szépen sikerült díszlovásokkal járult hozzá az ünnepség sikeréhez.

A vallásos szellemtől áthatott ünnepség d. e. 11 órakor végződött.

Időjárásunk. Amilyen hideggel (—18—20 Celsius fok) köszöntött be az újév, ép annyira felemelkedett e héten a hőmérő († 2—6 C fok). Nappal locs-pocs minden felé, éjjel pedig fagy. A koresolya sportot kedvelők akár minden reggel koresolyázhatnának, mert ilyenkor az aszfaltot és utcákat tükör-síma jég borítja. Különösen folyó hó 18-án reggelre, a megelőző éjszakán aláhullott eső megfagyván, oly veszélyessé tette a közlekedést, hogy a legszükségesebb óvintézkedések dacára is a járó-kelő közönség úgy hullott, mint az oldott kéve.

A különben is egészségtelen időjárás jobbra fordultát alig várhatjuk, mert a Meteorologiai Intézet így jósol: „Lényegtelen hőváltozással változókéony idő várható helyenkint esapadékkal.“

Helyreigazítás. Lapunk folyó évi 3-ik számában a „Nyilvános nyugtázás“ című rovatban előforduló hibákat következőleg igazítjuk ki:

A felülfizetők névsorából kimaradtak: Vertán Sándor Erzsébetváros 7 K, és dr. Wolff Bogdáné Erzsébetváros 15 korona összegekkel. — Tóth E. nem 20 K, hanem 20 f. fizetett felül.

Ezen helyreigazítás által megtaláljuk a felülfizetésekben befolytnak kitüntetett 229 K 20 fillért kitevő összeget. —

VIDÉK.

A „Maros-Vasárhelyi Székely-Társaság“ f. hó 24-én tartja 100-ik összejövetelét, a következő műsorral:

I. Díszgyűlés

délután 4 órakor, a városi tanácsház nagy termében.

1. Hymusz, éneklí az ev. ref. egyházi dalárda.
2. Elnöki megnyitó beszéd (dr. Kömöcsy József elnök).
3. A társaság eddigi működésének ismertetése (Máthé J. titk).
4. Kirándulások a székelyföldre (László Gyula alelnök).
5. Székely társaságok alakítása (Szentgyörgyi D. gazda, m. titk).
6. „Szózat“, éneklí az ev. ref. egyházi dalárda.

II. Összejövetel.

este 1/2 8 órakor, a László György vendéglőjében.

1. A tárgyalás megnyitása (dr. Kömöcsy József elnök).
2. Napló olvasás (Szentgyörgyi D. m. titkár).
3. Elnökségi előterjesztések (Titkárok).
4. Tiszteletbeli tagválasztás.
5. Tag-fölvétel.
6. Indítványok“.

VEGYESEK.

Gyermekek a vonaton. Két érdekes esetet olvasunk egy szegedi újságban: Egy szegedi orvos utazott a családjával Budapestre. Elvitték a kis szőszke Bandi komát is, aki nagyon eleven, beszédes kis legény. A kis utasoknak tudvalevőleg azt a kedvezményt adja a nagylelkű vasút, hogy a négy éves korukig ingyen 10 éves korukig féljeggyel utazhatnak. Anyuskája azt mondta hát Bandinak:

Bandikám, ha a vasuti bácsi azt kérdezi tőled, hány éves vagy el ne felejtse, hogy három és fél. Tudod?

Bandika biztosította anyuskáját, hogy ezt ő nagyon jól tudja. Az egész úton várta aztán a vasuti bácsit, aki megkérdezi tőle, hány éves. A mamuska az ölében tartotta, amikor éppen belépett a nagysipkás bácsi. Kérde Bandikát:

— Hány éves maga?

Bandi megrökönyödik és aszondja:

— Bácsi, már elfelejtettem, hogy mennyit kell mondani. .

De a Bandinál is fényesebben levizsgázott, mint gyakorlott utas, egy szegedi kereskedő leánya. Annácska már túl volt szintén a 4 éven. Azonfelül nagynövésű, fejlett kis lánynak mutatkozott. Anyuskája azonban kitanította:

— Jó kis lányom, aztán helyesen viseld magad, ülj szépen a helyeden és huzódj össze, hogy kicsinek látszassál. Érted, kis buksim?

Hát persze, hogy érti. A kedves kis bolond aztán az ülés sarkában úgy összehuzódott, mint egy kis csigabiga. Így ült sokáig. Egyszerre csak érkezik a vasuti bácsi a jegyekért.

Mialatt a nagyok jegyeit vizsgálja, megszólal és odaszól a kupé sarkából Annuska a mamájához: — Úgy-e — anyuka már elég kicsinek látszok? — Úgy nevetett a nagy szakálu vasutas bácsi is, hogy jókedvében nem firtatta a dolgot.

Golyófogó páncél. 1898-ban Benedetti, egy római kis oszteria tulajdonosa, azzal állott elő, hogy sikerült neki a biztosan golyómentes páncélt feltalálni. Bizonyítgatta is ezt azzal, hogy revolverrel magára lőtt anélkül, hogy bántódása lett volna. Az újságok regisztrálták a hirt. Az olasz hadügyi kormány, amely érdemesnek ítélte a dolgot a behatóbb vizsgálatra, felszólította Benedettit, adja el találmányát az olasz hadseregnek. Az ügylet még nem végleges, mert a felfedező kissé borsos árt követel a páncél titkáért, de már maga az a fény, hogy komolyan „célba vették“ a Benedetti-páncél alkalmazását, elég volt ahhoz, hogy a tudományos körök érdeklődését is felkeltse. Emile Guarini, az ösmert nevű fizikus most igen érdekes tanulmányt közöl erről a tárgyról a „Nature“-ben és konstatálja, hogy ez a páncél a golyót tényleg felfogja és hatástalanná teszi, hogy a csak néhány milliméter vastagságú szöveten sem az olasz és angol szolgálati revolver, sem a mai kis kaliberű olasz löfegyver lövedéke nem hatol keresztül, holott ez utóbbi a kétszer olyan vastag acélréteget is átfurja. A köpenyeges golyók fémborítéka az odaütődéskor szétnyílik, maga az az ólom-mag pedig lelapul. Ellenben a szövet anyagában semmiféle folytonosságmegszakítás nem, csupán külső rétegének horzsolása található a lövés után. A fizika azt tanítja, hogy ha a kilőtt golyó áthatolhatatlan akadályba ütközik, energiája hővé változik át. A páncélon azonban hőemelkedést, vagy perzselődést nem lehet találni, ami előttünk, — akik nem ösmerjük Benedetti titkát — megmagyarázhatatlan. Még csodálatosabb az, hogy a páncél a lövés folytán még rázkódtatást sem szenved. A Benedetti-féle páncél két részből áll: az egyik megsemmisíti a lövedék sebességét, a másik annak alakját változtatja meg. A sebességet megsemmisítő rész ezen tulajdonságát valószínűleg nagy rugalmasságának, a golyó alakját megváltoztató rész pedig keménységi fokának köszönheti.

A kísérletek utáni összbemérés az, hogy a felfedezés tényleg komoly, eredményei kézzelfoghatók. Megjegyzendő, hogy a páncél nemesak golyó, hanem kés- és törsturás ellen is biztosan véd, úgy, hogy Guarini a háboruk eddigi módjának megszüntét reményli a római vendéglős érdekes felfedezésétől.

Huszonkét gyermek atyja. Michiganban egy előkelő házaspárnak nem volt gyermeke. Elmentek a minneapolis-i lencsházba, hogy ott örökbe fogadnak egy árva gyermeket. Az intézetben 22 apátlan-anyátlan árva volt, egyik kedvesebb, mint a másik. Nem is tudtak választani s magukkal vitték mind a huszonkettőt.

Drágább lesz a gyufa! Ezt a szomorú hírt közli egy pozsonyi újság. A gyufagyárosok Bécsben szövetségre léptek s ennek a szövetségnek első dolga lesz felemelni a gyufa árát. A magyar gyufagyárosok pedig majd követik a példát.

Legendák a kávéról és teáról. Az összes izgatató szerek közt a kávé, ha lehet ezt a szót használni a legnemesebb. Míg az alkohol kezdetben bár fokozza a képzelő erőt nagyobb mennyiség elfogyasztása után azonban tökéletesen szétzilálja a gondolatokat s így a mámorba vezet, a kávé éppen ellenkezőleg a legitím tiszta gondolkodást fejleszti. Tudta ezt sok kiváló író és gondolkodó s épp ezért állandó kávéfogyasztó volt. Így például báró Kemény Zsigmond is, ha nem is legérdekesebb, de legmélyebb regényírónk és hazánk legkiválóbb publicistája cikkeit és regényeit mind fekete kávé mellett írta. Ez a lélek-élénkítő hatás a magyarázata, hogy a kávézó társaságok mindig nem csak hangosak és hevesek, mint például a borozók, hanem határozottan elmések és szellemesek is. Már persze oly mértékben, amint ezt a kávézók rendszeres szellemi fejlettsége lehetővé teszi. Tévedés ellenben, hogy a kávé fejleszti az emésztést. Ez a téves hit nyitja annak a szokásnak, hogy ebéd után a legtöbb ember elfogyaszt egy csésze kávé. Helyesebb, a kávé inyírató-képességéből kifolyólag természetesebb az volna, ha evés előtt étvágygerjesztőnek innák a kávé. Sok ilyen hamis legenda fűződik a kávé modern versenytársához és sok helyen kiszorítójához, a teához. A tea, eltekintve attól, hogy gyomorbetegeknek elsőrangú gyógyszer, általában is egy igen ártatlan ital. Az a balhit, mely a Karaván-teát valaha a legjobb, egészen különízü italnak vallotta, ma már tartahatatlannal, mivel az új, stanióllal való csomagolási mód s a gyorsjáratu hajóforgalom a tengeren szállított teát a szárazföldön át hozzánk került, tökéletesen egyrangúvá teszi. Tévedés az is, hogy az úgynevezett zöld és fekete tea külön növényről származnak. Mindketten egyazon cserje levelei, csupán azzal a különbséggel, hogy a zöld tea gyors, a fekete lassu szárítás eredménye.

Elhalasztott sorsjáték. Miután a Borszéken építendő róm. kath. templom és papi sanatorium javára engedélyezett sorsjáték sorsjegyei el nem keltek, illetve a sorsjegyeket, vagy azoknak ellenértékét azok, a kiknek sorsjegyek elküldettek, a sorsjegy irodának be nem szolgáltatták: a nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszterium 1904. évi december hó 13-án 100080. sz. a. kelt magas rendeletével megengedte, hogy a sorsjáték húzása 1904. augusztus 20-ára halasztassék, amikor is a húzás visszavonhatatlanul meg fog történni. Gyergyó-Szentmiklós. A borszéki tárgysorsjáték rendező-bizottsága.

Férjek 10 parancsolata.

1-ső parancsolat.

A feleség kívánságainak mindenkor tégy eleget és soha ne duzzogj, ha sokat is akar.

2-ik parancsolat.

Szabad időben ne szökjél meg otthonról, hanem mulatassd ilyenkor a feleséged.

3-ik parancsolat.

Feleségedet mindig a legszebb és legokosabbnak tartsd.

4-ik parancsolat.

Ha szomjas vagy ne menj a kocsmába, hanem feleséged csókjaival oltsd szomjad.

5-ik parancsolat.

Kártyázni csak otthon a feleségeddel szabad, dohányozni pedig, ha feleséged megengedi.

6-ik parancsolat.

A feleséged főztét, mindenütt dicsérd, még akkor is ha beteg leszel tőle.

7-ik parancsolat.

Légy mindenben takarékos, hogy új ruhákra jusson a feleségednek.

8-ik parancsolat.

Ha a feleséged eltör a fejeden egy pár fazekat, tekintsd ezt a legnagyobb élvezetnek.

9-ik parancsolat.

Ne kívánd, hogy a gyermekeket feleséged ringossa és ruhájukat tisztogassa, hanem te végezd helyette.

10-ik parancsolat.

Ne kívánd meg soha a más feleségét és ne kacsingass a szép leányokra.

IRODALOM.

Veöreös Jenő, győri ügyvéd a múlt év július végén „Nemzeti könyv” címmel egy széleskörű ismeretekről tanuskodó politikai tanulmányt írt, melyről annak idején a napi sajtó a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott. A többi között a „Budapesti Hírlap” így ír: „1514. 1897-ig a törvényeket, rendeleteket, leiratokat, válaszleiratokat állítja össze és magyarázza s mindezeket állandóan jegyzetekkel kíséri, amelyek tárgyilagosak, hol meg brosuraszerű lelkeséggel vannak írva. Történeti adatai becsesek s főleg ezekben gazdag a könyv”. Szerző, „Utóirat a Nemzeti könyvhöz” cím alatt a fenn említett tanulmányát folytatja, melyben a júliustól felmerült politikai eseményeket tárgyalja ügyesen és szakavatottan.

Lapunk iránya nem engedi, hogy e tisztán politikai tárgyú művekkel részletesebben foglalkozzunk, de mert e művek nagy tudással s erős hazafias szellemben vannak megírva, a legmelegebben ajánljuk olvasóink figyelmébe. A „Nemzeti könyv” ára 4 K. Utóirat a Nemzeti könyvhöz 2 K. Kaphatók a „Pannonia” irodalmi és nyomdai vállalatnál, Győrben és minden nagyobb könyvkereskedésben.

„Szent Ferenc Hirnök” című hitbuzgalmi havi folyóirat II. évfolyamának januári száma most jelent meg Maros-Vásárhelyen. Szerkesztik: Trefán Leonárd, Szt.-Ferenc-rendi áldozár, mint főszerkesztő és Kiss Arisztid, Ungváry Antal, Szt.-Ferenc-rendi áldozárok, mint társszerkesztők. E folyóirat célja a katolikus vallás-erkölcsei élet ápolása. Igen tartalmas és tanulságos füzet ez az első szám, melyben a következő értekezések vannak: „A harmadrendi testvérek élete, A három szent király, A nagy veszteség, Fekete Nagy János, az ész istennője, Szent Erzsébet, Schuller Dénes, Szent Ferenc rendjének általános rendfőnöke Rómában (képpel), Zarándoklat a szent földre, Kapisztrán szent János, gyakorlati keresztény, rendi élet, különféle és 4 költemény. Dacára e terjedelmes havi folyóiratnak, mely most is 56 oldalnyi s nagy negyedív terjedelemben jelent meg, az előfizetése hihetetlen olcsó, mert félévre egy korona, egész évre két korona.

Ajánljuk kath. olvasóink b. figyelmébe ez élénken szerkesztett folyóiratot.

CSARNOK.



Székely sziporkák.

A székely ember fuvója. Az erdőben volt a székely ember a fiával. Tél volt és nagy hideg, az öregnek fáztak a kezei az egy águ keztyűben. Fogta magát, lehuzta a keztyűt és elkezdte fujni a kezét.

„Mit csinál kied eédes apa?” — kérdi a fia. — „Fujom a kezemet, hogy melegedjék” — felel az öreg. — No jó, hát csak fujja.

Elmult a tél s nyáron kiment az öreg a fiával aratni. Az anya kását vitt nekik frustokra. A kása meleg volt. Az öreg fujni kezdte.

„Mit csinál kied eédes apa?” — kérdi a fiú. — „Fujom a kását, hadd hüljön” — felel az öreg. — Ej eédes apa — felel a fiú — hogy a Jeédus puszticcsa el azt a kied fuvóját, ha az eecer hideget, máccor meleget fu!!

Vásárban. „Miljen vaót a vásár Están sógor?” — „Hát ojan ne!” — „Drága-e a marha?” — „Meggkéri az árát” — felel Están meg sem állva a kérdezőnek.

Miért huztak jól a lovai. Szüretre ment a székely két kis lovával. A bor földön talált az útban egy kocsit, mely elé két délceg paripa volt fogva s a kocsi bent rekedt a sárba s nem tudták kihuzni a paripák. — „Ugyan bácsi nem tudna rajtam segíteni?” szól a kocsiban ülő úr. A székely leszáll, oda megy, nézegeti a helyet.

„Dehogyan nem! — mondja — Fogjásza ki csak azt a paripákat”. A kocsis lefogja, a székely meg a rúd végére áltassa a maga kis lovaeskáit s egy-kettő kirándítja a kocsit. Az úr nem tudja elképzelni, hogy honnan van ezekben az a nagy erő?

— „Hát csak azért van biz a — felelt a székely — mert ez a csás a Rózi eédes anyja Lizinak a hójcosnak, a pedig úgy illik, hogy az eédes anyja segítsen a saját gyermekinek, de esment a gyermek se hagyja nyomoruságban az eédes anyját. Ezért huznak jól!”

Biró előtt. Beidézik valami ügyben a székely pástorfiút a szolgabíró elé s kérdik tőle: „Tud-e irni?” — „Én osztán nem!” — Hogy lehet az?” — „Hát istálom az úgy, hogy én a marhák közt nőttem fel s most is ott azok között vagyok”.

Hasonlat. Tuggya az égedelem tüze, hogy mi a feteke fene van evvel a köjökkel, nem győzöm gunyával. Ne, most es ojan a harisnyája (nadrágja) mint a Szent Anna teát. — Mit a Szent Anna teát? — Hát a Szent Anna teát.

Felelős szerkesztő: Dr. Gillyén Kálmán.
Kiadó laptulajdonos: Első Erzsébetvárosi Nyomda.

HIRDETÉSEK.

➡ Friss töltésű ➡

korondi borvizet

2 3-10 tartok raktáron.

Török Gergely, Erzsébetváros.

Hirdetéseket

jutányos árban elfogad az

ERZSÉBETVÁROS ÉS VIDÉKE

kiadóhivatala.